

Camelia Stavre

Științe ale naturii

Clasa a III-a

Caiet de lucru

• exerciții • evaluări • curiozități

NUME și PRENUME: .....

CLASA: .....

ȘCOALA: .....

editura ELICART

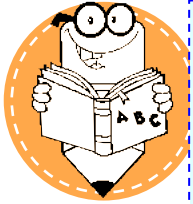

Domeniul I. Științele vieții

1. Caracteristici ale lumii vii

CARACTERISTICI ALE VIEȚUITOARELOR (NEVOI DE BAZĂ – APĂ, AER, HRANĂ)

REȚINE!

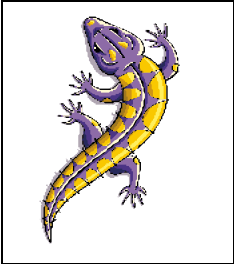

Viețuitoarele (plantele, animalele și omul) se nasc, se hrănesc, se dezvoltă, se înmulțesc și mor. Pentru a trăi și a se dezvolta, ele au nevoie de:

- ➔ apă
- ➔ hrană
- ➔ căldură
- ➔ aer
- ➔ lumină

Viețuitoarele se adaptează la mediul în care trăiesc.

1. Bifează locul în care întâlnim următoarele viețuitoare:

				
apă				
aer				
sol				

2. Completează enunțurile folosind cuvinte potrivite.

Viețuitoarele au nevoie de aer pentru a _____.

_____ este o viețuitoare care se adăpostește în sol.

Feriga este o plantă iubitoare de _____.

O plantă iubitoare de lumină este _____.

3. a) Marchează cu „x” viețuitoarele care își asigură singure hrana pentru a trăi și a se dezvolta.

☐ curcă	☐ ciocârlie	☐ fag	☐ broască	☐ găină
☐ urs	☐ orez	☐ arici	☐ păpădie	☐ rață

b) Dă exemple de 5 viețuitoare (plante și animale) cărora omul le asigură hrana pentru a trăi și a se dezvolta:

4. Notează cu A (adevărat) sau F (fals):

- Cocoșul se hrănește cu boabe de porumb.
- Broaștele trăiesc în baltă.
- Cactusul este o plantă iubitoare de apă.
- Hrana cucului este asigurată de către om.

5. Alcătuieste un scurt text despre o viețuitoare îndrăgită. În realizarea textului trebuie să urmărești următoarele aspecte:

- dacă omul îi asigură condițiile de bază pentru a se dezvolta;
- mediul în care trăiește;
- cu ce se hrănește.

(Nu uita să folosești cuvintele: apă, aer, hrană.)

**CARACTERISTICI ALE VIETUITOARELOR
(HRĂNIRE, CREȘTERE, ÎNMULȚIRE)**

REȚINE!

Ciclul de viață la plante = etapele străbătute de plantă de la sămânță până la formarea de noi plante

Ciclul de viață la animale = reluarea periodică a principalelor etape ale vieții: naștere, hrănire, creștere și dezvoltare, înmulțire, moarte

1. a) Notează durata ciclului de viață al următoarelor plante (1 an, 2 ani, mai mulți ani)

grâu → _____

prun → _____

ardei → _____

morcov → _____

varză → _____

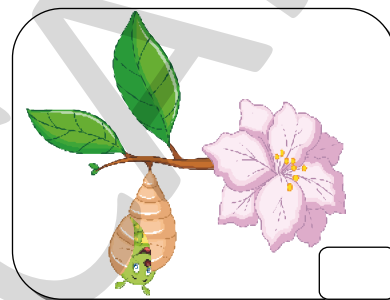
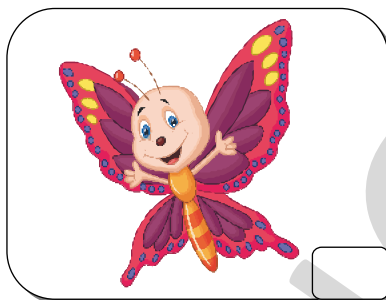
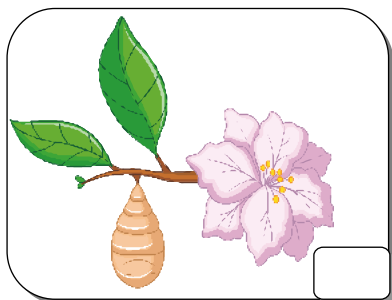
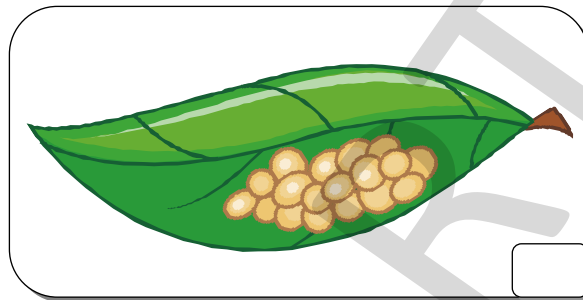
stejar → _____

b) Caută în dicționar explicația următoarelor cuvinte, apoi alcătuieste enunțuri cu acestea:

bienal → _____

peren → _____

2. Ordonează corespunzător etapele de dezvoltare ale unui fluture:

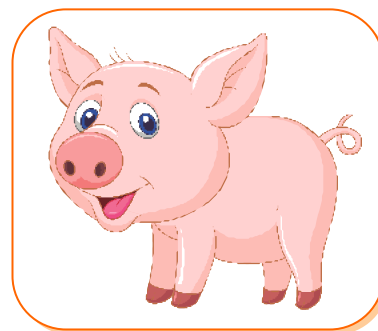

3. Unește corespunzător viețuitoarele cu modul de înmulțire.

ouă

pui vii

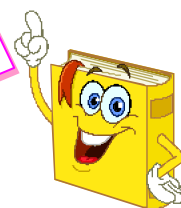

4. Citește textul:

În pădure, o căprioară se odihnea la umbra unui stejar uriaș. Era o zi frumoasă, iar pădurea răsună de cântecul cucilor și al privighetorilor.

Lupul stătea la pândă, căutându-și hrana. Nu departe de el, ursul găsisse un tufiș plin cu zmeură delicioasă.

Un iepure gri privea cu teamă în jur, nehotărându-se dacă să iasă sau nu din vizuină. Lângă el, un șoricel chițăia de zor.

Colorează căsuța corespunzătoare modului de hrănire al viețuitoarelor întâlnite în textul citit:

	erbivor	carnivor	rozător	omnivor	insectivor
căprioara	☐	☐	☐	☐	☐
cuci/privighetori	☐	☐	☐	☐	☐
lup	☐	☐	☐	☐	☐
urs	☐	☐	☐	☐	☐
iepure	☐	☐	☐	☐	☐
șoarece	☐	☐	☐	☐	☐

5. Taie ce nu se potrivește:

- Se înmulțește prin semințe: lalea   porumb   ghiocel
- Este un animal rozător: câinele   hârciogul   lupul
- Se înmulțește prin ouă: iepurele   șoarecele   vulturul
- Din oul de broască iese: un pui   un mormoloc   o nimfă

Portofoliu

❖ Caută informații despre modul de înmulțire al balenelor și albinelor și notează-le pe o foaie.

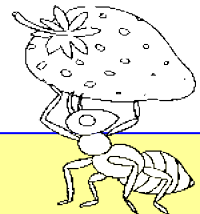
Experiment

Cum își găsesc animalele hrana?

- Așază o bucată de fruct pe o foaie de hârtie, lângă un mușuroi. Urmărește comportamentul furnicilor.
- Mută foaia cu fructul. Ce observi? Notează observațiile tale pe o foaie de hârtie.

Materiale necesare:

- foaie de hârtie
- un fruct (pepene, piersică etc.)

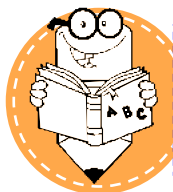
De ce?

Când găsește hrană, o furnică produce niște substanțe speciale cu care marchează drumul. Astfel, celelalte furnici, cu ajutorul organelor de simț, vor găsi drumul către hrană.

Dacă hrana e mutată, furnicile vor merge tot pe vechiul drum, până vor găsi traseul spre noul loc unde se află hrana.

REAȚII ALE UNEI PLANTE LA DIFERITE SCHIMBĂRI ALE MEDIULUI

REȚINE!

Adaptarea reprezintă modificarea modului de viață al ființelor, corespunzător cu schimbările condițiilor de mediu, astfel încât acestea să poată supraviețui.

1. a) Completează enunțurile, folosind cuvintele potrivite dintre paranteze:

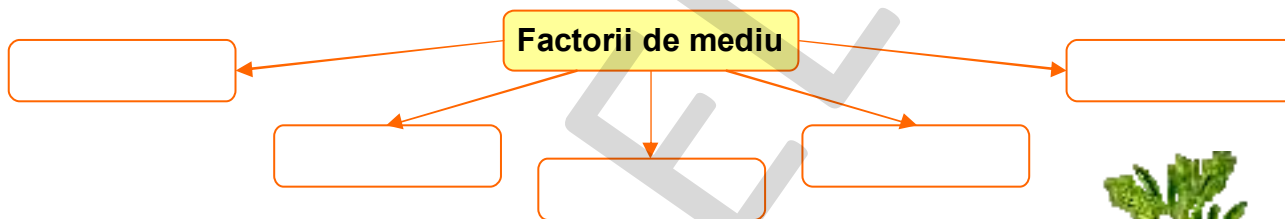
luna, temperatura _____, iar cantitatea de lumină _____.

Pentru a supraviețui, plantele trebuie să se _____.

Apa reprezintă _____ pentru anumite plante și animale.

(adapteze, mediul de viață, scade, se reduce)

b) Completează schema cu factorii de mediu corespunzători:

2. REBUS

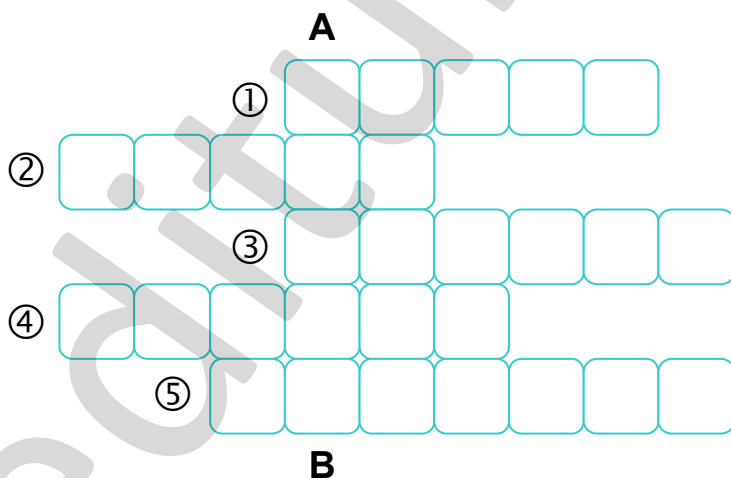
- Se întâlnește în zona de munte și este rudă cu bradul.
- Plantă ce își deschide floarea dimineața.
- Cactusul este întâlnit în zona de...
- Plantă ce s-a adaptat luminii slabe din pădurile de conifere.
- Are rădăcini foarte lungi.

Știi că...?

- Lucerna are rădăcini foarte lungi, care pot ajunge la adâncimi de 30 de metri!

Scrive cuvântul obținut pe verticală.

Răspunsuri: 1. Moliz; 2. Zorea; 3. Deșert; 4. Feriga; 5. Lucerna

3. Răspunde la întrebări, alegând dintre informațiile corespunzătoare de mai jos:

➡ De ce lucerna rezistă la secetă?

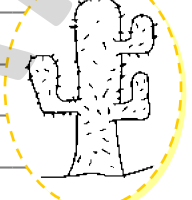

➡ De ce cactusul rezistă în deșert?

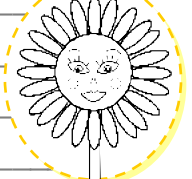

➡ De ce floarea-soarelui este o plantă rezistentă la secetă?

Deoarece are frunzele acoperite cu perișori, iar cantitatea de apă pierdută prin evaporare este foarte mică.

Deoarece are rădăcinile foarte lungi, care ajung la straturile de apă din adâncime.

Deoarece are frunze în formă de țepi, iar când plouă, apa se strânge în tulpină.

4. Notează A (adevărat) sau F (fals).

- Plantele își prepară hrana în prezența luminii.
- Regina nopții este o plantă diurnă.
- Orezul este o plantă ce preferă solurile secetoase.
- Vița-de-vie preferă solurile umede.

5. Scrie ce deosebiri există între următoarele plante:

Ferigă	Cactus
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

REAȚII ALE CORPULUI ANIMAL LA SCHIMBĂRI ALE MEDIULUI (TEMPERATURA) SAU ÎN DIFERITE SITUAȚII (PERICOL, MIȘCARE)

1. Dă exemple de:

- ➡ două animale diurne _____
- ➡ două animale nocturne _____
- ➡ două animale care hibernează _____
- ➡ două animale care iarna au un somn prelungit _____

2. Răspunde la întrebări:

a De ce iepurele și lupul au blana mai deasă în timpul iernii?

---

b De ce animalele din deșert au culori mai deschise?

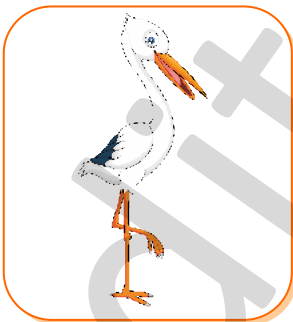
3. Recunoaște animalul!

- trăiește în zone reci;
- sub piele are un strat de grăsime;
- se hrănește cu foci.

- trăiește în deșert;
- injectează otravă prin înțepătură.

- trăiesc la Polul Sud;
- se adună în grupuri pentru a se încălzi.

4. Realizează corespondența între animal și comportamentul de adaptare:

își schimbă culoarea

migrează

se retrage în carapace

se face ghem de ace

5. Citește textul:

Într-o zi, am plecat într-o mică plimbare prin pădure, împreună cu prietenul meu, Tibi.

Deodată, ne-a apărut în față un cerb cu coarne uriașe. La început, s-a speriat, apoi s-a repezit să ne împungă cu coarnele.

Am luat-o la fugă și brusc ne-a ieșit în cale un sconcs. Nu știu de unde a apărut, eu aflasem că trăiesc doar în America. Poate s-a rătăcit! Crezând că suntem dușmanii lui, a răspândit un miros insuportabil.

Am plecat mai departe, sperând să întâlnim și animale mai prietenoase.

Curând, am ajuns la un lac. La suprafața apei se vedeau câțiva pești jucăuși. Cum ne-am apropiat de ei, s-au scufundat și au dispărut în adâncuri.

Răspunde la întrebări:

a De ce s-au comportat astfel animalele?

---

b Notează comportamentul animalelor din text în caz de pericol.

cerbul

sconcsul

peștii

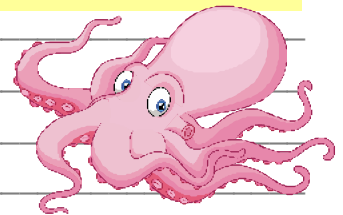
---

c Tu știi care este comportamentul caracatiței în caz de pericol?

---

6. Adevărat (A) sau fals (F)?

- Liliacul hibernează.
- Pentru a se apăra, albinele înțeapă.
- Prin culoarea blănii, lupul se apăra de frig.
- Cămila rezistă la frig.

Portofoliu

❖ Caută informații despre comportamentul de adaptare (temperatură/pericol) al următoarelor animale: iacul și cangurul.

PRINCIPALELE GRUPE DE ANIMALE: INSECTE, PEȘTI, AMFIBIENI, REPTILE, PĂSĂRI ȘI MAMIFERE

REȚINE!

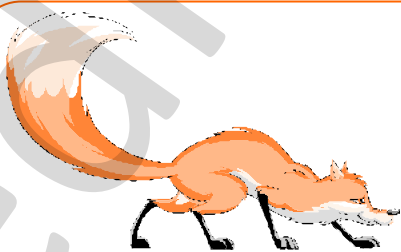

Animalele fac parte din lumea vie și sunt de mai multe feluri: **mamifere, pești, păsări, reptile, amfibieni** sau **insecte**.

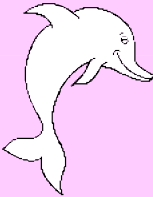

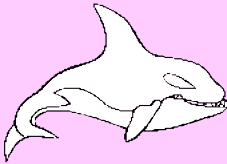

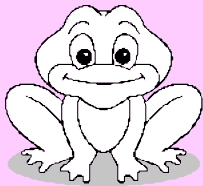
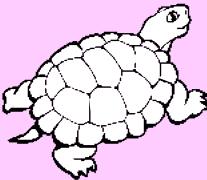

1. Recunoaște ce fel de animal este fiecare dintre următoarele:

- Are trupul acoperit cu păr. Temperatura corpului este mereu aceeași, adică este constantă. Trăiește în toate mediile de viață: terestru, aerian, acvatic. Naște pui vii, pe care îi hrănește cu lapte.
- Corpul îi este acoperit cu pene. Are schelet și sânge cald. Se înmulțește prin ouă.
- Are corpul acoperit cu solzi, are schelet și sânge rece. Membrele s-au transformat în înotătoare. Respiră cu ajutorul branhiilor.
- Are corpul acoperit cu piele solzoasă sau cu o carapace. Are schelet și sânge rece. Se înmulțește prin ouă. Unele se deplasează prin târâre, altele cu ajutorul membrilor.
- Are corpul acoperit cu un înveliș tare, nu are schelet și se înmulțește prin ouă. Corpul ei se sprijină pe 3 perechi de picioare.
- Are corpul acoperit cu piele solzoasă, are schelet, sânge rece, se înmulțește prin ouă, din care ies mormoloci.

2. Scrie ce mamifer este, după modul de hrănire:

3. Bifează cărei grupe aparțin animalele din tabel.

	mamifere	pești	păsări	amfibieni
				
				
				
				
				
				
				

4. Notează A (adevărat) sau F (fals):

- Cangurul este un mamifer.
- Ouăle reptilelor se clocesc singure la soare.
- Șerpilor se mai numesc și târâtoare.
- Albina este o insectă folositoare.

5. Dă exemple de:

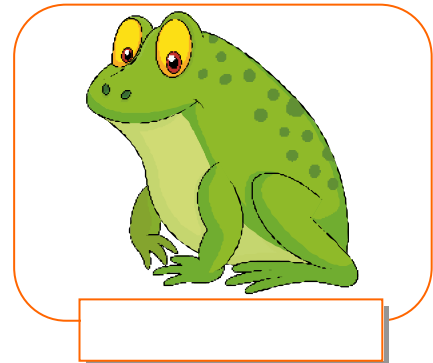
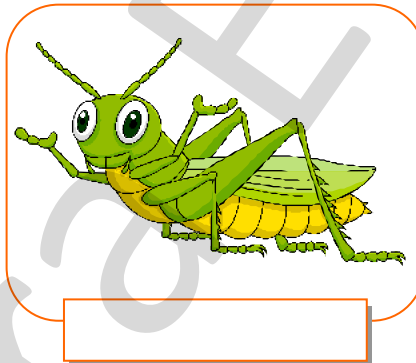
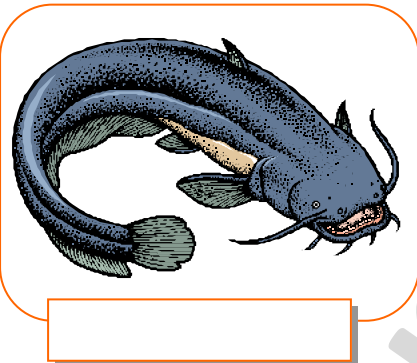
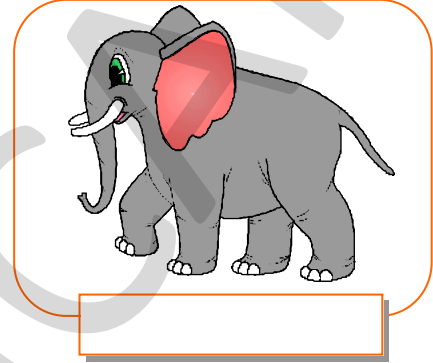
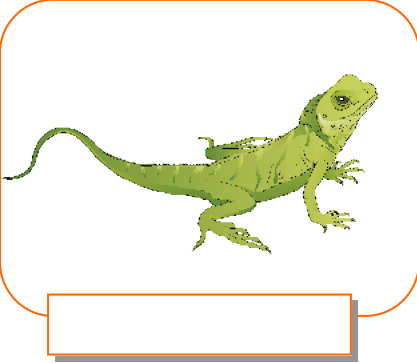
➡ 3 pești _____

➡ 3 insecte _____

➡ 2 păsări _____

➡ 2 reptile _____

6. Exercițiu-joc: Mă recunoști? Scrie cine sunt și tot ce știi despre mine.

Știi că...? ●

- Struții bagă capul în pământ în căutarea apei.
- Peștii dorm cu ochii deschiși.
- Pasărea colibri este singura pasăre care zboară înapoi.

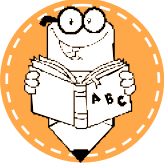
Activitate pe grupe

- Împărțiți clasa în 5 grupe. Fiecare grupă reprezintă o categorie de animale.
- Căutați informații și imagini despre animalele grupei voastre și scrieți-le pe o foaie.
- Prezentați în fața clasei produsul muncii voastre.

2. Omul – menținerea stării de sănătate

ACTIVITATE ȘI ODIHNĂ

REȚINE!

Pentru a ne menține starea de sănătate, trebuie să existe un echilibru între perioada de activitate și perioada de odihnă.

1. Citește textul:

Anca a plecat la școală la ora 7:30 și s-a întors la ora 12:30. A rămas la joacă până la ora 14:30.

Când a venit acasă, a deschis calculatorul și s-a jucat timp de 2 ore. La ora 17:00 a mâncat, apoi a început, cu greu, să-și efectueze temele.

— Mi-e somn! Nu știu să rezolv problemele! Vreau să dorm! se văita Anca.

La ora 19:00 a terminat și s-a uitat la televizor până la ora 22:30. A doua zi a fost foarte obosită.

a Ce greșeli a făcut Anca în această zi?

b Planifică-i tu Ancăi activitățile zilnice, de la prânz până seara.

PROGRAM ZILNIC

2. Adevărat (A) sau fals (F)?

- După masa de prânz, începi să scrii temele.
- Oboseala apare atunci când există un echilibru între activitate și odihnă.
- Pentru a fi odihniți, seara trebuie să ne culcăm între orele 21:00 și 22:00.
- Pentru a ne menține starea de sănătate, trebuie să practicăm sporturi în aer liber.

3. Scrie cinci enunțuri în care să prezinți ce îți place să faci în timpul liber. Argumentează.

EXEMPLU ➡ *Mie îmi place să mă plimb prin parc, deoarece în natură mă simt liniștit.*

- ① _____
- ② _____
- ③ _____
- ④ _____
- ⑤ _____

4. Dă exemplu de:

➡ trei sporturi preferate

➡ trei jocuri în aer liber care îți plac

Activitate recreativă de grup în aer liber

leșiți în curtea școlii sau în parc. Timp de 5 minute, notați toate sunetele pe care le auziți. Nu vorbiți între voi, concentrați-vă la ceea ce se întâmplă. După 5 minute, comparați notițele cu ale colegilor.

Portofoliu

❖ Caută informații despre un sport preferat și scrie-le pe o foaie A4. Poți desena sau lipi fotografii.

Recapitulare

1. Încercuiește varianta corectă de răspuns.

- ➡ Plantă iubitoare de lumină: a) feriga   b) păpădia   c) ciuperca
➡ Plantă iubitoare de apă: a) cactusul   b) vița-de-vie   c) orezul
➡ Animal erbivor: a) ursul   b) ciocănitoarea   c) calul
➡ Pinguinul este: a) pasăre   b) mamifer   c) reptilă

2. Răspunde la întrebări:

a De ce plantele nu își prepară hrana în timpul nopții?

---

b De ce rezistă cămila fără apă un timp îndelungat?

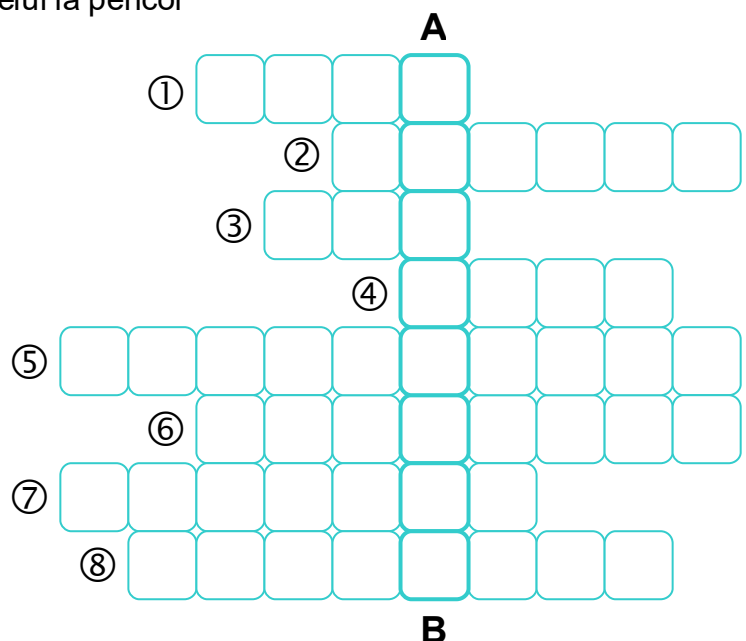
3. Completează enunțurile:

- ➡ Buburuzele sunt _____ și se înmulțesc prin _____ .
➡ Crocodilul este o _____ și se înmulțește prin _____ .
➡ Zebra este un _____ și se înmulțește prin _____ .

4. Rebus

- Comportament de adaptare al iepurelui la pericol
- După activitatea de la școală, trebuie să urmeze o perioadă de...
- Muștele se înmulțesc prin...
- Păsările au corpul acoperit cu...
- După modul de hrănire, rândunica este un animal...
- Broasca-țestoasă se ascunde în...
- Bufnița este un animal...
- Trestia este o plantă iubitoare de...

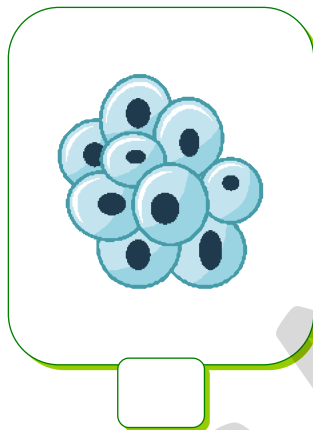
Scrive cuvântul
obținut pe verticală:

Răspunsuri: 1. Fuga; 2. Odihna; 3. Ouă; 4. Pene; 5. Insectivor; 6. Carapace; 7. Nocturn; 8. Umezăală

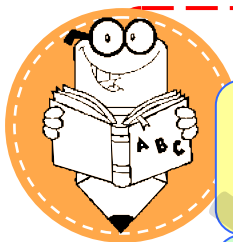

5. Ordonează etapele de dezvoltare ale următoarelor viețuitoare:

Portofoliu

❖ Căută informații despre fluturile de mătase. Scrie pe o foaie A4 ce ai găsit în cărți, enciclopedii sau pe Internet. Poți desena sau lipi fotografii.

VIAȚA LA EXTREME! – MODALITĂȚI DE ADAPTARE

Șoarecele cangur nu are nevoie niciodată să bea apă. Rinichii lui extrag apa din mâncare, ce include insecte, iarbă sau frunze. Pentru a face semințele uscate să fie suculente, el le păstrează în vizuini umede (ca să absoarbă apa).

Atunci când simte pericolul, **cucul alergător** zboară cu 30-40 km/h. Pentru a-și conserva energia, își scade temperatura în timpul nopții și se încălzește stând cu spatele în lumina soarelui de dimineață.

Furnica de deșert este una dintre cele mai rezistente insecte la căldură, suportând în deșertul Sahara temperaturi de până la 60 de grade Celsius! Picioarele lungi îi țin corpul deasupra nisipului fierbinte și o ajută să alerge foarte repede (în felul acesta se expune mai puțin la soare).

Evaluare

1. Dă exemple de:

- ➔ două plante care iubesc seceta: _____
- ➔ o plantă iubitoare de umezeală: _____
- ➔ un animal rozător: _____
- ➔ două animale insectivore: _____

2. Completează enunțurile:

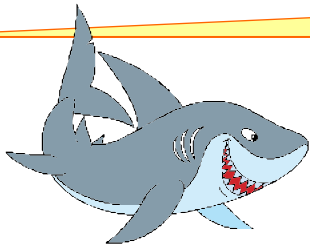
Bradul are frunzele în formă de _____. Acestea sunt acoperite cu un strat de ceară, care le apără de _____.

Șarpele este o _____, care iarna _____.

Cămila este un _____ rezistent la temperaturi _____.

După timpul petrecut la școală, este nevoie de o perioadă de _____.

3. Notează caracteristicile următoarelor animale:

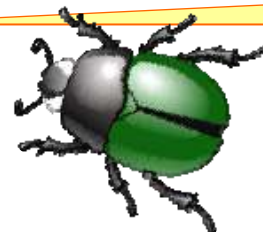
- grupa: _____
- corpul acoperit cu: _____
- schelet: da / nu
- înmulțire: _____

- grupa: _____
- corpul acoperit cu: _____
- schelet: da / nu
- înmulțire: _____

- grupa: _____
- corpul acoperit cu: _____
- schelet: da / nu
- înmulțire: _____

- grupa: _____
- corpul acoperit cu: _____
- schelet: da / nu
- înmulțire: _____

4. Răspunde la întrebări:

a Ce se întâmplă cu o plantă așezată la întuneric? De ce?

---

b Ce faci seara, după ce ți-ai terminat toate activitățile? De ce?

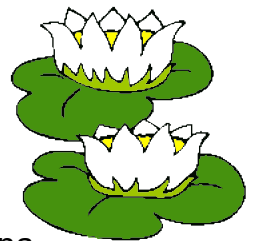

---

5. Notează A (adevărat) sau F (fals):

- Frunzele late ale nufărului permit captarea luminii.
- Plantele absorb apa prin frunze.
- Pentru a se adapta temperaturii, unele animale își schimbă blana.
- Pentru a trăi și a se dezvolta, pițigoii nu își asigură singur hrana.

6. Alcătuieste un scurt text în care să folosești cuvintele: cactus, adaptat, Sahara, scorpion, cămilă. Dă-i un titlu potrivit.

Nu uita să explici:

- cum s-au adaptat viețuitoarele amintite la temperaturi ridicate
- cum se apără unele animale (dintre cele enumerate) în caz de pericol

---
